

(Concept) NOTULEN BIJENKOMST OMWONENDEN ZONNEPARK MILLINGEN

Datum: 19 augustus 2020
Locatie: Crumpsestraat 30 Millingen a/d Rijn
Aanwezig: Richard Thijssen, Geert Dollevoet, George Ketel, Alex Westeneind (gemeenteraadslid), Rob de Bruyn, Leonie, Alex, Nico, Arnold Driessen (gemeenteraadslid), Bas Bemelmans (Zebra), Sander Veltmaat (Zebra)

Aanleiding van deze bijeenkomst:

Richard Thijssen heeft, namens de direct omwonenden binnen een straal van circa 400 meter van het te ontwikkelen zonnepark, per e-mail contact opgenomen met Zebra (Sander Veltmaat) om in gesprek te komen met elkaar.

In enkele telefoongesprekken tussen Richard en Sander is de conclusie getrokken dat het eerste gesprek in kleine kring plaats zal vinden aan de Crumpsestraat 30. Daarbij benadrukte Sander dat het gesprek vooral over het proces zal gaan en dat er ruimte is om vragen te stellen.

Richard benadrukte dat er veel meer mensen aanwezig wilden zijn (30 a 40 mensen) bij het gesprek, maar hij respecteerde het voorstel van Zebra om het eerst kleinschalig te houden. In het vervolg zullen deze mensen hun kans krijgen om input te leveren. Een grootschalige bijeenkomst vergt meer voorbereiding en planning vergeleken met deze kleinschalige en ad hoc bijeenkomst.

Ter voorbereiding van dit gesprek stuurde Richard de volgende e-mail:

Beste Sander,

Hierbij onze punten die we heel graag met jullie willen bespreken aanstaande woensdag.

- het uitzicht*
- planschade*
- het geluid*
- brandgevaar*
- toekomst*
- overlast met aanbrengen en toekomstige toeristen*
- straling*
- warmte*
- de natuur en de dieren en vogels*
- kosten advocaat en taxatie woningen*
- milieu*
- Grootheid plan toekomst*
- waterstof (explosiegevaar)*
- alternatieven? windenergie?*
- kleinschalig maximaal 5 Hectare*

Vriendelijke groet Richard en Gabriele Thijssen en de andere families

Introductie:

Zebra wordt welkom geheten door Richard en krijgt het woord. Sander geeft aan dat hij contact heeft gehad met Richard en op de uitnodiging is ingegaan. Hij schetst in vogelvlucht dat het hier gaat om 1 van de 3 pilotprojecten die binnen het zoekgebied van de gemeente Berg en Dal zijn aangewezen op basis van de ruimtelijke visie duurzame energieopwekking 2019, die in co-creatie met bewoners is vastgesteld. Het betreft een gebied van circa 100 hectare.

Binnen dit pilotproject wordt naast de ontwikkeling van zonneweides een overkoepelend landschappelijk inpassingsplan opgesteld voor het herstel en de verbetering van de landschapskwaliteit en biodiversiteit van het gebied.

Na de introductie van Sander was er ruimte om vragen te stellen. Hieronder het verslag:

Richard: 'Er is voor 50 hectare een contract voor een zonnepark getekend door een bewoner achter de rug van de omwonenden. Het is frustrerend dat we er niet bij betrokken worden. Er wordt gezegd dat bewoners er niks meer over te zeggen hebben en het plan al vastligt ('hoge raad').'

Sander: 'In 2018 is er een bijeenkomst geweest over de energietransitie in de regio waarbij dit gebied als zoekgebied is aangewezen. Eén van de eisen is dat het participatieproces goed verzorgd moet worden. Dat betekent dat belanghebbenden er goed bij betrokken worden. Dit gesprek is één van de eerste stappen om de bewoners erbij te betrekken.'

Richard: 'Als het project in 2023 moet plaatsvinden hebben we als bewoners niet heel veel tijd meer om ertussen komen te staan.'

Alex: 'We moeten als gemeente Berg en Dal naar energieneutraal, daarvoor hebben we gebieden aangewezen. Dit zijn allemaal kleinschalige projecten geweest, maar dit project is echt gigantisch. Het is frustrerend dat het zo'n groot project is en dat de bewoners er niks van weten. Zo ben je niet op een goede manier begonnen.'

Geert: 'Iedereen weet dat er iets mee moet gebeuren, kleinschalig is voor iedereen prima. Zo'n groot project verandert het hele gebied.'

Sander: 'Het gebied betreft circa 100 hectare. Er wordt een integraal plan ontwikkeld waarin het landschap in kwaliteit en biodiversiteit versterkt wordt in combinatie met de inpassing van een zonnepark. Met deze pilot wordt versnippering in het landschap voorkomen en het geheel op elkaar afgestemd: er moet een beter landschap voor in de plaats terugkomen wanneer de panelen weer verwijderd worden. Bovendien vindt er één integraal participatieproces plaats waarbij bewoners niet elke keer voor losse, kleinschalige projecten moeten opdraven.'

Actie Sander: voorbeeld opzoeken van een vergelijkbaar initiatief.

Antwoord: het betreft hier een zonnepark in Hengelo (Gld), een goed voorbeeld waarbij er oog is voor de biodiversiteit. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het hier om een kleinschalig initiatief gaat. Wat er in de gemeente Berg en Dal gebeurt mag daarom uniek genoemd worden.

Voor meer informatie: <https://nlsolarparkdekwekerij.nl/>

Nico: 'Wat voor beeld wordt er verwacht als ik hier rondkijk in het gebied? Hoe hoog gaat het zijn?'

Sander: 'Dit wordt duidelijk in de ontwerpsessies.'

Arnold: 'Wat is er uiteindelijk belangrijker?'

Sander: 'Een project moet realiseerbaar en uitvoerbaar zijn (financierbaar). Het landschap moet versterkt worden, dus daar moet ook geld beschikbaar voor worden gesteld.'

Arnold: 'Boeren die hun land verpachten willen panelen zover mogelijk van hun land af, is dat wel eerlijk?'

Leonie: 'Gebied waar boeren voor getekend hebben wordt toch sowieso al vol gelegd?'

Sander: 'Dit hangt ook weer van de ontwerpsessies af.'

George: 'In mijn ogen geldt voor het energie proces dat we eerst isoleren en daken volleggen. Daarna pas ontwikkelingen op het land. De stap van de daken volleggen is een soort van overgeslagen en nu is er ineens overleg over het buitengebied. Dat is frustrerend. Als alle daken vol gelegd worden heb je al 3x genoeg energie (hetzelfde met 1 grote windmolen). De gemeente brengt dit niet bij elkaar bij de omwonenden. Het oorspronkelijke plan wordt niet gevolgd en er komt ineens iets heel aangrijpends.'

Alex: 'Wat vindt de wethouder hiervan? Vindt hij het een goed idee?'

Sander: 'We hebben een principe verzoek ingediend en dat verzoek is volgens de interne procedure van de gemeente als positief beoordeeld.'

Alex: 'Dingen die we hebben afgesproken worden niet nageleefd en dan komt er ineens zo'n groot project.'

Rob: 'Dit klinkt als het prestigeplan van 1 man (de wethouder). Het is allemaal prima om panelen te leggen, maar niet op deze manier achter iedereen rug om.'

Rob: 'Roze vlekgebieden hier in de buurt, is dat waar de panelen komen te liggen? In Groesbeek is ongeveer een even grote plek, maar daar komt een veel kleiner park van 10 hectare. Er is heel veel onduidelijk.'

George: 'Waarom wordt er geen energie gestoken in daken volleggen en industriegebieden?'

Leonie: Leggen jullie de panelen uiteindelijk neer en beheren jullie die?

Sander: 'Zebra coördineert de vergunning aanvraag en het participatie proces namens ontwikkelaars die overeenkomsten met de grondeigenaren hebben. Het leggen en beheer van de panelen is onder regie van de ontwikkelaars.'

Richard: 'Naast het 100 hectare project komen er nog meerdere kleine projecten in de omgeving, dat gaat optellen. Ik zit niet te wachten op zo'n park, ik wil mijn uitzicht behouden.'

Leonie: 'Wat doet dit met onze gezondheid? Tot hoe dichtbij komen de parken tot onze huizen? Hebben wij er binnen last van? Brandveiligheid? Warmte die afstraalt van het park?'

Richard: 'Ik heb contact gehad met de brandweer om te vragen wat er moet gebeuren als een park in de brand staat maar hier nog geen antwoord op gekregen. De woningen taxeren gaat ook lastig omdat partijen in de omgeving daar niet aan willen.'

Nico: Kan er concreet een planning overhandigd worden?

Sander: 'Dit moet ik overleggen binnen het team. De planning (evenals het participatieproces is in de maak en nog niet deelbaar (dat betekent: waar de gemeente ook achter staat). Zodra we een planning hebben zullen we die delen met jullie zodat jullie hier input op kunnen leveren.'

Er is grote behoefte aan de planning!

Actie Sander: Planning delen zodra deze 'deelbaar' is. De planning komt ook op de website van het project te staan.

Richard: 'Er is geen communicatie geweest, dat neem ik de gemeente kwalijk. We moeten er zelf achteraan.'

Leonie: 'Er zijn nog veel meer bewoners die er last van hebben, die zijn ook allemaal niet ingelicht.'

Richard: 'Ook de brandweer is niet ingelicht.'

Nico: 'Ik heb met Alliander gesproken, over twee jaar gaat sowieso niet lukken. Je bent zo 10 jaar verder voor de realisatie van een onderstation.'

Antwoord op de communicatie vanuit Zebra door Sander: 'Het project werd via de pers bekend gemaakt tijdens de vakantie (17 juli 2020). Wij zijn een gedegen participatieplan aan het opstellen om te informeren en input van omwonenden te krijgen. Wat wij belangrijk vinden bij het opstellen van het participatieplan is dat omwonenden daarover ook input kunnen geven. De pers is ons nu een stap voor geweest. We werken er nu hard aan om zowel fysiek als digitaal goed bereikbaar te zijn en te blijven voor omwonenden en andere belanghebbenden.'

Alex: 'De weg die het college heeft genomen is te verwijten.'

Geert: 'Over het puntje toerisme; Zodra er zonnepanelen komen sterft het toerisme hier uit. Mensen komen voor het mooie buitengebied, niet voor de panelen.'

George: 'Er kan toch ook op een andere manier naar dit probleem (energieneutraal Berg en Dal) gekeken worden? Maar dat wordt niet gedaan.'

Richard: 'In Groesbeek is ook ruimte, maar dat wordt afgeschreven. Dan moet het maar naar Millingen, daar zijn we het niet mee eens.'

Alex: 'Discussie over windmolens: We kunnen deze plaatsen in Duitsland? Over het algemeen heeft niemand problemen met windmolens. Zet er een paar op het water en het is goed wat mij betreft.'

Leonie: is er al een nieuw bestemmingsplan?

Sander: *'Dat moeten we nu gaan organiseren.'*

Leonie: *'Hoe gaat het nu verder?'*

Sander: *'Er komen hoe dan ook meerdere bijeenkomsten waarbij de nu ontbrekende omwonenden uitgenodigd zullen worden, en waarbij andere belangrijke partijen ook aanwezig zullen zijn (waaronder de gemeente Berg en Dal; zowel ambtelijk als bestuurlijk).'*

Leonie: *'Wie bepaalt wie belanghebbenden zijn?'*

Sander: *'Dit wordt in co-creatie met jullie (omwonenden) en de gemeente bepaald. Er is een onderscheid tussen direct omwonenden en bewoners in de buurt en de Raad van State heeft hier ook een formulering voor (zie tekstvak).'*

De Raad van State oordeelt dat een 'belanghebbende' de volgende definitie geniet: Artikel 1:2, eerste lid, luidt: "Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken." Deze definitie is omtrent zonneparken echter onderhevig aan randvoorwaarden en nuances, zoals te lezen in artikel 7.2 :

"Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 23 augustus 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2271, geldt als uitgangspunt dat degene die rechtstreeks feitelijke gevolgen ondervindt van een activiteit die een besluit toestaat, in beginsel belanghebbende is bij dat besluit. Het criterium "gevolgen van enige betekenis" dat is vermeld in de uitspraak van de Afdeling van 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:737, dient als correctie op dit uitgangspunt. Gevolgen van enige betekenis ontbreken indien de gevolgen wel zijn vast te stellen, maar de gevolgen van de activiteit voor de woon-, leef- of bedrijfssituatie van betrokkene dermate gering zijn dat een persoonlijk belang bij het besluit ontbreekt. Daarbij wordt acht geslagen op de factoren afstand tot, zicht op, planologische uitstraling van en milieugevolgen (onder andere geur, geluid, licht, trilling, emissie, risico) van de activiteit die het besluit toestaat, waarbij die factoren zo nodig in onderlinge samenhang worden gezien. Ook aard, intensiteit en frequentie van de feitelijke gevolgen kunnen van belang zijn."

Het vaststellen van 'gevolgen van enige betekenis' maakt het vaststellen van belanghebbenden een ingewikkelde zaak.

Nico: *'Wat is er concreet toegezegd?'*

Sander: *'Het college heeft het principeverzoek voor het zonneveld beschouwd als een kansrijk initiatief en om die reden benoemd als één van de drie pilots.'*

Ter aanvulling: Dit betekent dat het principeverzoek verder in behandeling wordt genomen volgens het werkproces uit de Ruimtelijke visie.

Richard: Kan je iets vertellen over planschade?

Sander: 'Nee, dat zijn wettelijke bepalingen. Aangezien we nog aan het begin van het proces zitten is er nog weinig over bekend. Overigens, daar zullen experts zich over gaan buigen'

Richard: 'Wat is onze volgende stap?'

Sander: 'Ik leg alle verzoeken die tijdens dit gesprek aan de orde kwamen terug binnen het projectteam van Zebra, en kom spoedig met een reactie. De notulen worden z.s.m. uitgewerkt. Deze worden op korte termijn gedeeld.'

Als afsluiting bedankt Zebra de aanwezigen voor de uitnodiging en het feit dat het gesprek respectvol en goed is verlopen, ondanks de emoties die er zijn. Zebra spreekt met de aanwezigen af dat de correspondentie via Richard verloopt.

Afspraken en acties:

-Voorlopig blijft Richard contactpersoon namens de direct omwonenden. Zebra (Sander) onderhoudt hier de contacten mee. Richard geeft aan dat hij binnenkort veel minder tijd heeft, dus dat de kans aanwezig is dat hij deze rol met iemand deelt en het overdraagt. Dit communiceert hij met Zebra.

Dringende oproep Richard: we willen als buurtbewoners betrokken blijven!!!

-De (concept) notulen worden z.s.m. uitgewerkt en gedeeld met de aanwezigen door Zebra. Zebra stuurt de (concept) notulen door naar Richard. Hij zorgt voor de verdere verspreiding en reactie op de tekst.

-De planning (zodra gereed en akkoord door gemeente) z.s.m. te delen met omwonenden zodat zij hier input op kunnen leveren (actie Sander).